

2023-04-27
KN2023/02999**Klimat- och näringslivsdepartementet**Statens energimyndighet
Box 310
631 04 Eskilstuna

Uppdrag att uppmuntra och stödja genomförande av stresstester inom energisektorn

Regeringens beslut

Regeringen ger Statens energimyndighet (Energimyndigheten) i uppdrag att, i enlighet med vad som anges under rubriken Närmare om uppdraget, under 2023 uppmuntra och stödja genomförandet av stresstester inom energisektorn i enlighet med Europeiska rådets rekommendation av den 8 december 2022 om en unionsomfattande samordnad strategi för att stärka den kritiska infrastrukturens motståndskraft (2023/C 20/01). I uppdraget ingår även att uppmuntra aktörer att till Energimyndigheten återkoppla utfallet av genomförda stresstester samt, i förekommande fall, varför stresstester inte har genomförts.

Energimyndigheten ska inhämta synpunkter och stöd i kommunikation samt sakkunskap från de myndigheter som ingår i beredskapssektorn för energiförsörjning och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Energimyndigheten ska senast den 30 november 2023 redovisa svaren på frågorna i EU-kommissionens frågemall om genomförandet av stresstester och senast den 29 februari 2024 redovisa myndighetens lärdomar av arbetet och eventuella oklarheter om exempelvis kravnivåer eller förväntningar. Redovisning ska ske till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet).

Redovisningen av uppdraget ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Närmare om uppdraget

Att uppmuntra och stödja genomförande av stresstester kan vara att informera, tillhandahålla material, utbilda eller annat som myndigheten bedömer lämpligt. Stresstesterna ska genomföras i enlighet med gemensamt överenskomna principer på unionsnivå i fall där detta är fördelaktigt och samordnas med andra aktiviteter mot berörda aktörer. Cybersäkerhetshot mot energisektorn bör inkluderas i de scenarier som stresstesterna behandlar.

Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet) förser Energi-myndigheten med gemensamt överenskomna principer på unionsnivå, frågemall för redovisning och annat underlag som är relevant för uppdraget.

Inom ramen för detta uppdrag kan Energimyndigheten utgå ifrån att operatörer av kritisk infrastruktur är sådana operatörer som bedriver säkerhetskänslig verksamhet. Om myndigheten bedömer att det är lämpligt kan den även uppmuntra och stödja andra aktörer inom energisektorn att genomföra stresstester.

Informationssäkerhetsaspekter rörande hantering av säkerhetsklassificerade uppgifter ska beaktas inom uppdraget och kan påverka vilken information som kan delas med olika parter samt genom vilka kommunikationsmedier informationen delas. Exempelvis ska information som redovisas i EU-kommissionens frågemall anpassas till den skyddsnivå som anges i frågemallen.

Skälen för regeringens beslut

Mot bakgrund av såväl invasionen av Ukraina som sprängningar av gasledningarna Nord Stream 1 och Nord Stream 2 har frågor om fysiskt skydd av kritisk infrastruktur aktualiserats. Stresstester kan både komplettera redan befintliga arbeten med att identifiera och adressera sårbarheter och hjälpa aktörer inom energisektorn att förstå hotbilden och sin egen motståndskraft.

Den 8 december 2022 antog Europeiska rådet en rekommendation om en unionsomfattande samordnad strategi för att stärka den kritiska infrastrukturens motståndskraft (2023/C 20/01). Enligt rekommendationen bör medlemsstaterna uppmuntra och stödja operatörer av kritisk infrastruktur, åtminstone inom energisektorn, att genomföra stresstester i enlighet med gemensamt överenskomna principer på unionsnivå i fall där

detta är fördelaktigt. Stresstesterna bör syfta till att bedöma den kritiska infrastrukturens motståndskraft mot antagonistiska hot orsakade av människan.

Rådsrekommendationen anger att medlemsstaterna bör sträva efter att identifiera relevant kritisk infrastruktur för testning och samråda med relevanta operatörer av kritisk infrastruktur. Vilka aktörer som är operatörer av kritisk infrastruktur enligt rådsrekommendationen är inte definierat, och inte heller vilken kritisk infrastruktur som är relevant för testning.

På grund av den korta genomförandetiden för arbetet med stresstester anser regeringen att det är lämpligt att använda befintliga strukturer inom svensk energiförsörjning för att identifiera kritisk infrastruktur och operatörer av denna samt för att organisera och genomföra arbetet med att uppmuntra och stödja genomförande av stresstester.

Sedan 1 oktober 2022 tillämpas en struktur för samhällets krisberedskap och det civila försvaret med beredskapssektorer. Energimyndigheten är sektorsansvarig myndighet för sektorn energiförsörjning. Affärsverket svenska kraftnät, Strålsäkerhetsmyndigheten och Energimarknadsinspektionen är de övriga beredskapsmyndigheter som ingår i sektorn. För ett effektivt och sammanhållet arbete med stresstester bör organisationen av detta uppdrag utgå från strukturen. Energimyndigheten ska därför leda arbetet med stresstester enligt Europeiska rådets rekommendation.

Säkerhetsskyddslagen (2018:585) gäller enligt 1 kap. 1 § nämnda lag för den som bedriver säkerhetskänslig verksamhet, dvs. verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet eller som omfattas av ett för Sverige förpliktande internationellt åtagande om säkerhetsskydd. Enligt 8 kap. 1 § säkerhetsskyddsförordningen (2021:955) är Energimyndigheten, Affärsverket svenska kraftnät och Strålsäkerhetsmyndigheten tillsynsmyndigheter inom områden som rör energiförsörjning. Säkerhetskänslig verksamhet utgör en avgränsad målgrupp som tillsynsmyndigheterna har etablerade kontakter med. Energimyndigheten kan därför inom ramen för uppdraget utgå från att operatörer av kritisk infrastruktur är sådana operatörer som bedriver säkerhetskänslig verksamhet enligt säkerhetsskyddslagstiftningen.

På regeringens vägnar

Ebba Busch

Katarina Yuen

Kopia till

Justitiedepartementet/L4 och PO

Försvarsdepartementet/MFI, MFU och SSK

Finansdepartementet/BA, DIS och SFÖ

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/TM, TP och US

Affärsverket svenska kraftnät

Energimarknadsinspektionen

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Strålsäkerhetsmyndigheten